

๑๒

เป ร ต ๑ ๒ ต ร ะ กู ล

(๑)

เปตติวิสัยนั้น ไม่มีกสิกรรม ไม่มีการเลี้ยงโค การค้าขาย
ก็ไม่มี การซื้อการขายด้วยเงินก็ไม่มี สัตว์ผู้ทำกาละจะไปเกิด
ในเปตติวิสัยนั้น ย่อมยังอรรถภาพให้เป็นไปด้วยทานที่ญาติหรือ
มิตรให้แล้วแต่มนุษยโลกนี้

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๒

เมื่อได้เกิดมาเป็นมนุษย์ อาศัยอยู่ในกามภพซึ่งเป็นหนึ่งในภพสาม คือกามภพ รูปภพ และอรุภพนั้น ย่อมต้องพบกับความสมหวัง หรือผิดหวัง ซึ่งเป็นธรรมดาของโลก ที่เรียกว่า “โลกธรรม ๘” เป็นธรรมประจำโลก ยิ่งในสภาวะปัจจุบันนี้ สังคมและเศรษฐกิจมีความแปรผันสูง อย่าได้หวั่นไหวกัน ให้ตั้งใจทำความดีเรื่อยไป ถ้าเราประกอบเหตุดี ผลที่ออกมาก็ย่อมจะดีเอง เพราะฉะนั้นให้หมั่นสั่งสมบุญสั่งสมบารมีให้มากขึ้นทุกๆ คน

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย เปตวัตถุ ว่า

“น ทิ ตตฺถ กสิ อตฺถิ	โครกฺเขตฺถ น วิชฺชติ
วณฺชิชา ตาทิสี นตฺถิ	หิรณฺเณน กยากยํ
อิโต ทินฺเนน ยาเปนฺติ	เปตา กาลกตา ตหิ

เปตติวิสัยนั้น ไม่มีกสิกรรม ไม่มีการเลี้ยงโค การค้าขาย ก็ไม่มี การซื้อการขายด้วยเงินก็ไม่มี สัตว์ผู้ทำกาลจะไปเกิดในเปตติวิสัยนั้น ย่อมยังอัตภาพให้เป็นไปด้วยทานที่ญาติหรือมิตรให้แล้วแต่มนุษยโลกนี้”

เปรตหมายถึงสัตว์ที่มีความเป็นอยู่ห่างไกลจากความสุข โลกเปรตนี้เป็นดินแดนของการเสวยวิบากกรรมอย่างเดียว เป็น ๑ ในอบายภูมิจึง ๔ ซึ่งถือว่าเป็นทุกคติภูมิ คือมีแต่เสวยทุกข์

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๓

อย่างเดียว ไม่มีการทำมาค้าขาย ทำไร่นาก็ไม่มี เป็นดินแดนที่ปราศจากความสุขและความเจริญ ถึงแม้จะไม่ได้รับความทุกข์ทรมานมากมายเหมือนในนรก แต่ก็มีความทุกข์ทรมานมากกว่าในเมืองมนุษย์หลายเท่านัก

เรื่องราวเกี่ยวกับเปรตโลกนี้มีบันทึกไว้ในพระไตรปิฎก สามารถจะศึกษาได้ว่า ทำกรรมอะไรไว้จึงไปเกิดเป็นเปรต เปรตโลกนี้แบ่งเป็นลักษณะของผู้ที่ถูกลงโทษหรือเสวยวิบากกรรมของตัวเองไว้หลายชนิด ความเป็นอยู่ของเปรตแต่ละจำพวกก็แตกต่างกันตามกรรมที่ตนได้สร้างเอาไว้ บางพวกอดข้าวอดน้ำ เสวยทุกข์อยู่นาน บางพวกต้องไปกินเศษอาหารที่ชาวบ้านทิ้งไว้ตามที่โลโครก บางพวกกินเสมหะ น้ำลาย อุจจาระ ส่วนเปรตบางพวกอาศัยอยู่ตามภูเขาหรือถ้ำก็มี

*ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนามีบันทึกไว้ว่า เปรตมี ๔ ประเภทใหญ่ๆ บางแห่งแบ่งเป็น ๑๒ ตระกูลบ้าง หรือแยกย่อยออกเป็น ๒๑ ชนิดก็ได้ ที่ท่านแบ่งเป็น ๔ ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ๑. พรทัตตูปชีวีเปรต คือเปรตที่เลี้ยงชีวิตอยู่โดยอาศัยอาหารที่ผู้อื่นอุทิศให้ ๒. ขุปปีปาลิกเปรต เป็นเปรตที่หิวข้าวหิวน้ำอยู่

*โลกทิปนี (พระพรหมโมลี)

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๔

ตลอดเวลา ๓. นิชฌามัตถิกเปรต เปรตที่ถูกไฟเผาให้
เราร้อนอยู่ตลอดเวลา และประเภทที่ ๔. คือ กาลกัญจิกเปรต
เป็นอสุรชนิดหนึ่งที่เป็นเปรต มีร่างกายสูงใหญ่มาก สูงเกือบถึง
หนึ่งโยชน์ แต่ไม่มีเรียวแรง เพราะมีเลือดเนื้อน้อย ร่างกาย
คล้ายใบไม้แห้ง ตาถลนออกมาเหมือนตาของปู มีปากเท่ารูเข็ม
ตั้งอยู่ตรงกลางศีรษะ

พระโอรสตั้วเจ้าทั้งหลาย ที่ได้รับพยากรณ์จากพระพุทธ-
เจ้าแล้วว่า จะได้เป็นพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคต ท่าน
จะไม่ไปบังเกิดเป็นเปรต ๓ ประเภทหลังนี้ ยกเว้นประเภทแรก
คือปรทัตตูปชีวีเปรต ซึ่งบางภพชาติท่านอาจประมาทพลาดพลั้ง
หลงไปทำบาปอกุศลเข้า ก็พลัดไปเกิดได้บ้างเหมือนกัน

ส่วนเปรตที่จัดไว้เป็น ๑๒ ตระกูล ได้แก่

๑. วันตาสาเปรต มีรูปร่างน่าเกลียดและมีความ
อดอยากหิวโหยอาหารเป็นกำลัง

๒. กุณขาทาเปรต มีรูปร่างน่าเกลียดน่ากลัว กลาง
คืนมักจะชอบออกหาซากอสุระกินเป็นอาหารด้วยความหิวโหย

๓. คูธขาทาเปรต มีรูปร่างน่าสะอิดสะเอียน เที้ยว
แสวงหาคูธคืออุจจาระที่คนถ่ายไว้เป็นอาหาร

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๕

๔. อัคคีชาลมุขาเปรต มีรูปร่างผอมโซมากๆ ที่ชื่อว่า อัคคีชาลมุขาเปรต ก็เพราะเหตุที่เปรตเหล่านี้มีเปลวไฟแลบออกมาจากปากตลอดเวลาทั้งกลางวันกลางคืน

๕. สุกฺขิมุขาเปรต มีรูปร่างแปลกพิกล คือ เท้าทั้งสองใหญ่โต คอยาวมาก แต่ปากเท่ารูเข็ม

๖. ตัณหาชิตาเปรต มีรูปร่างผอมและอดอยากผอมโซ

๗. นิชฌามักกาเปรต ที่ได้ชื่อเช่นนี้ ก็เพราะมีรูปร่างเหมือนต้นเสาและต้นไม้ที่ถูกไฟไหม้

๘. ลัพพังคาเปรต มีสรีระร่างกายใหญ่โต มีเล็บเท้าเล็บมือยาวคมเหมือนมิดเหมือนดาบ

๙. ปัพพัตตงคาเปรต มีร่างกายใหญ่โตมากเหมือนภูเข

๑๐. อชครเปรต เปรตพวกนี้มีรูปร่างแปลกประหลาด คล้ายงูเหลือมยักษ์ มีความแตกต่างกันคล้ายกับสัตว์เดียรัจฉานต่างๆ ในโลก

๑๑. มหิททิกาเปรต เป็นเปรตมีฤทธิ์มากและรูปร่างสวยสดงดงามเหมือนเทพยดา

๑๒. เวมานิกเปรต เปรตพวกนี้เป็นเปรตชั้นสูง คือมีสมบัติเป็นวิมานทองวิมานเงินซึ่งเป็นของทิพย์ บางพวกก็สวย

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๖

สุขในเวลากลางคืน ส่วนกลางวันเสวยทุกข์ บางพวกเสวยสุข
ในเวลากลางวัน แต่เสวยทุกข์ในเวลากลางคืน

ก่อนที่จะอธิบายในรายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นอยู่
ของเปรตทั้ง ๑๒ ตระกูล หลวงพ่อมีตัวอย่างเกี่ยวกับเปรตตน
หนึ่งมาแล้วให้ทุกท่านได้ศึกษากันก่อน เรื่องมีอยู่ว่า สมัยหนึ่ง
มีพระภิกษุหลายรูปจำพรรษาอยู่ในโลหนชนบท ครั้นออกพรรษา
แล้ว พระภิกษุเหล่านั้นมีความประสงค์จะไปไหว้พระศรีมหาโพธิ์
ซึ่งเป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงชวนกันออก
จากวัดเดินรอนแรมมาด้วยความศรัทธาเลื่อมใส เดินทางอยู่
หลายวันก็บรรลุถึงป่าใหญ่เต็มไปด้วยแมกไม้ สิงสาราสัตว์
ปราศจากผู้คน ยิ่งเดินก็ยิ่งเข้าป่าลึกเข้าไปทุกที

ครั้นเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าเต็มทน จึงชักชวนกันนั่งพัก
บนแผ่นหินใหญ่ ซึ่งน่านั่งกว่าที่อื่น เพราะเป็นเนินสูงจากพื้นดิน
นั่งพักอยู่ที่นั่นทั้งหมดหลายสิบรูปด้วยกัน เมื่อหายเหนื่อยแล้ว
พระเถระผู้ใหญ่ซึ่งเป็นหัวหน้าในการเดินทาง ได้ลุกขึ้นเดินตรวจ
ไปมา เพราะนึกแปลกใจว่า เหตุไฉนแผ่นหินใหญ่จึงมีในกลาง
ดินกลางป่า ซึ่งไม่มีวิญญูจะมิภูเขายูไกลัๆ เลย

เมื่อเล็งแลดูด้วยทิพยจักขุก็รู้ว่า แผ่นหินใหญ่ที่ท่านนั่ง
พร้อมกับพระหลายสิบรูปด้วยกันนั้น ไม่ใช่แผ่นหินโดยธรรมชาติ

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๗

ที่แท้เป็นเปรตตนหนึ่ง ซึ่งเวรกรรมชักนำให้มาเป็นเปรตรูปร่าง
อย่างนี้ พระเถระจึงถามว่า “ดูก่อนเปรต ท่านทำกรรมอะไรไว้
ในชาติปางก่อน จึงต้องมารับกรรมอันน่าสังเวชปานนี้”

เปรตตอบพระเถระด้วยความเศร้าว่า “ท่านผู้เจริญ
เมื่อข้าพเจ้าเป็นมนุษย์ ในครั้งศาสนาของพระกัสสปสัมมา-
สัมพุทธเจ้านั้น ข้าพเจ้ามีความประมาท ได้ย่ำยีทำลายที่นา
ซึ่งผู้มีศรัทธาอุทิศเป็นที่กัลปนาถวายแต่สงฆ์ให้ฉิบหาย เพราะ
คิดว่ากรรมชั่วที่ทำไปจะมีผลเพียงเล็กน้อย และคงตามไม่ทัน
อีกทั้งเคยทำความดีไว้บ้าง ครั้นตายลงก็ต้องมาเกิดเป็นเปรต
อย่างที่พระคุณเจ้าเห็นอยู่นี้แหละ ข้าพเจ้าต้องอดข้าวอดน้ำ
มีร่างเป็นหินกองอยู่กับดิน เป็นเช่นนี้มาหลายหมื่นปีแล้ว”

เปรตผู้น่าสงสารกล่าวต่อไปว่า “ขอพระคุณเจ้า จงได้
โปรดเมตตาบอกมนุษย์ทั้งหลายว่า อย่าได้เอาเยี่ยงอย่างตาม
ข้าพเจ้า อย่าเบียดเบียนสงฆ์ จงอย่าได้ประมาทในบาป จงอุตส่าห์
ทำบุญทำทาน ขึ้นชื่อว่าของสงฆ์ของวัดแล้ว อย่าได้ล่วงเกิน
เป็นอันขาด เพราะจะเป็นทางนำไปสู่อบาย และต้องมาเสวยผล
กรรมเหมือนที่ข้าพเจ้ากำลังได้รับอยู่ในขณะนี้ จะหมดเวรกรรม
เมื่อใด ข้าพเจ้าก็ยังไม่ทราบเลย” เมื่อพระภิกษุได้ฟังวาจาของ
เปรตหินในป่าลึก ก็ให้รู้สึกสลดใจ จึงยื่นแผ่นเมตตาให้เปรตมี

เปรต ๑๒ ตระกูล (๑)

๑๑๘

ความสุข หลุดพ้นจากอรรถภาพของเปรตนี้โดยเร็วไว จากนั้นก็พากันเดินทางต่อไป

นี่เป็นเพียงตัวอย่างของผู้ที่ทำบาปอกุศล แล้วไปบังเกิดเป็นเปรต พวกเปรตส่วนใหญ่จะมีที่อยู่อาศัยไม่แน่นอน เช่น อยู่ตามป่า ภูเขา หุบเหว เกาะ ทะเล มหาสมุทร ป่าช้า กลางทะเลทราย อายุขัยของเปรตก็ไม่แน่นอน แล้วแต่กรรมที่ทำไว้สำหรับเปรตที่สามารถรับส่วนกุศลที่มีผู้อุทิศให้ได้ และมีกรรมไม่หนักมาก อาจพ้นจากอบายภูมิได้ทันทีที่จิตเป็นกุศล อนโมทนาบุญเป็น ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับเปรตตระกูลต่างๆ จะได้นำมาอธิบายต่อไป

ให้ทุกท่านหมั่นสั่งสมบุญกันเป็นนิตย์ ฝึกเป็นผู้ปราศจากความตระหนี่ และอย่าประมาทในชีวิต จะได้เป็นนักสร้างบารมีที่มีหัวใจแผ่ขยายไปไม่สิ้นสุด ปรารถนาจะให้ชาวโลกมีความสุข ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยกันหมดทั้งโลก ให้มีใจอย่างนี้กันทุกคน

